

Turkey. For Sale.

Koray Çalışkan

koray.caliskan@boun.edu.tr

15 Nisan 2008’de “Köylü piyasa, çiçek mezatı ve devrimciler” başlıklı bir yazı yazmıştım BirGün’de. Çiçek üreticileri ve kesme çiçek piyasaları üzerineydi. Yazıyı okuyan İzmirli bilge çiftçi Sedat Biten benimle uzun bir tartışmaya girdi ve söylediklerimin yarısının yanlış olduğunu anlattı. Öğretim üyelerinin gerçek hayata dair söylediklerinin yarısı doğruysa mutlu olurlar! Ben de mutlu oldum.

Diğer yarıyı düzeltmek için atlayıp İzmir’e gittim. BirGün okuru Sedat Bey ve eşi Naciye Hanım’la da görüştüm. Günü çiçekler içinde geçirdik, mezatları dolaştık. Akşam da iki dönümlük seralarının yanındaki şahane evlerinde yemektedir. Oğuzhan Müftüoğlu ve Ayet Eray da geldiler yemeğe. Tam sürpriz. Ege’nin tadını çıkardık. Naciye’nin enginarı bir tane. Ferit Öztürk, “Çok kişisel meselelere girme, -sanki ismi Ferit değil!- bize ne!” dedi iki hafta önce. Ondan hemen ciddileşiyorum:

Çiçek üreticileri ve piyasa ilişkileri adil ekonomiler yaratmak için önemli dersler barındırıyor. Özellikle kooperatiflerin nasıl işlediği ve nasıl işlemesi üzerine İzmir’de çok şey öğrendim. Ama bugün bundan bahsetmeyeceğim. Çünkü İzmir’e gelirken uçakta önümdeki koltuğun filesinde bulduğum broşürde yazanlar daha acil. Meğer ne güzel bir ülkede yaşıyormuşuz!

SATILIK MEMLEKET

Başbakanlığa bağlı “Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (TYDTA)” gayet iyi çalışan bir kurum. Yetkin reklamcılarla çalışarak Türkiye’ye yabancı yatırım çekmeye çalışıyorlar. İyi de yapıyorlar. Yatırımın yabancıyı yerlisi olmaz. Sonuçta emekçilerin uzun vadeli çıkarları açısından yatırımın varlığı yokluğundan iyidir. Ama konumuz bu da değil.

Uçaklara, yabancı dergilere ve yatırımcının görebileceği yerlere verdikleri ilanlarla TYDTA memleketi pazarlıyor. İnternet sitelerini bir ziyaret edin. Özellikle İngilizce site bir âlem. Daha dört ay önce işçilere saldırıp 1 Mayıs’ı kutlamalarına izin vermeyen, kendi partisi kapatılacak diye ortalığı velveleye verip DTP kapatma davasına karşı ağzı sımsıkı kapalı olan Başbakana bağlı bu birim, “özgürlüğü sevmek, diğerini sevmektir” sloganıyla memleketi pazarlıyor. Keriz Feneri ya da Yüzyılın Rezillik Hareketi’nden sonra bir başka ikiyüzlülük.

DÜĞMEYE BASIN

Bu liberal salata pek matrak. Başkasını sevmek ve özgürlük hikâyesinden sonra işin aslı ortaya çıkıyor. 10 Soru 10 Cevap bölümü pek ilginç ve her kelimesi doğru! Yabancı şirketler nasıl da kolay kuruluyor, kazanılan para istenirse nasıl da kolay memleketten çıkabiliyor. Ülke nasıl da genç, nasıl da optimum işsizlik var. Nasıl da düşük maaşlar! Buna rağmen nasıl da mutlu insanlar! 24.7 milyon yetenekli, istekli, ve kalifiye gencin nasıl da ucuza çalışacağını göğsünü gererek söylüyor Başbakan. Sonunda da ekliyor: iş kanunlarını ve sosyal güvenlik yasalarını değiştirdik. Artık her şey yatırımcının perspektifinden yeniden yazıldı. Haklı.

Sayfanın ve dağıtılan broşürlerin en sempatik(!) yanı yaratıcı bayrak tasarımı. Kırmızı düğme. Üzerinde de ay yıldız. Ay yıldıza bas, işlerin tıkırında gitsin.

Bazen bazı şeyleri insanın yorumlayası bile gelmiyor içinden. Yani bu kadar açık sözlü olunur. Türkiyeli işçilerin yıllık ortalama 2.129 saatlik çalışmayla Macarlar, Çekler, Ruslar, Romanyalılar, İspanyollar, Yunanlılar ve Ukraynalılardan daha çok çalıştığını kanıtıyor. Ama tüm bu diğer Avrupalılardan daha az kazandığını, ortalama aylık ücretlerin 436 dolar olduğunu ve en yakın takipteki Romanya'dan yüzde 25 daha düşük gelir seviyesine sahip işçiler olduğunu göğsünü gere gere anlatıyor Başbakan.

Gururla "Buyurun" diyor, "basın düğmeye". Artık her şey hazır. Turkey. For Sale. Sorsanız ne diyecek? "Alan memnun, satan memnun. Size ne!"

Haklı. Olsun biz yine de söylenelim de, tarihçiler yanılmasın bari...